

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYSTÄ MAAHANMUUTTOHALLINNOSSA SEKÄ ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI.

Sisäministeriö on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä maa-
hanmuuttophallinnossa sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Sosiaali ja ter-
veysministeriö nostaa esille muutamia huomioita liittyen sosiaali- ja ter-
veystietojen käsittelyyn ja lausuu asiasta seuraavaa.

Esityksen 3 §:ssä esitetään säädettäväksi yhteisrekisterinpitäjyydestä. Pykälässä on lueteltu ne tahot, jotka toimisivat yhteisrekisterinpitäjinä. Pykälästä ei käy kuitenkaan ilmi se, miten EU:n tietosuoja-asetuksen 26 artiklan 1 kohta on otettu huomioon. Sen mukaan: *Jos vähintään kaksi rekisterinpitäjää määrittää yhdessä käsittelyn tarkoitukset ja keinot, ne ovat yhteisrekisterinpitäjiä. Ne määrittelevät keskinäisellä järjestelyllä läpinäkyvällä tavalla kunkin vastualueen tässä asetuksessa vahvistettujen velvoitteiden noudattamiseksi, erityisesti rekisteröityjen oikeuksien käytön ja 13 ja artiklan 14 mukaisten tietojen toimittamista koskevien tehtäviensä osalta, paitsi jos ja siltä osin kuin rekisterinpitäjiin sovellettavassa unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä määritellään rekisterinpitäjien vastualueet.*

Esityksen 8 §:ssä esitetään säädettäväksi: *Erityisiä henkilötietoryhmiä koskeva käsittely.* Pykälä sisältäisi säännökset erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta käsittelystä. Pykälän 1 momentissa on todettu, että *henkilöstä saa, siltä osin kuin se on tarpeen, käsitellä terveydentilaa ja terveydenhuoltopalveluita koskevia tietoja kansainvälistä suojelua hakevan tai tilapäistä suojelua saavan vastaanoton sekä ihmiskaupan uhrin auttamisen ohjausta, suunnittelua ja valvontaa sekä vastaanottopalveluiden ja ihmiskaupan uhreille tarkoitettujen auttamistoimien suunnittelua, järjestämistä, toteuttamista ja seuranta varten.*

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa yleisenä huomiona koskien koko esitystä sen, että erityisesti silloin, kun salassa pidettäviä ja arkaluonteisia henkilötietoja käsitellään, tulisi käsitellä aina vain *välttämättömiä* tietoja ei, kuten säännöksessä todetaan, *tarpeellisia* tietoja. EU:n tietosuoja-asetus määrittelee muun muassa erityisiä henkilötietoryhmiä koskevan käsittelyn perusteet.

Yhtenä henkilötietojen käsittelyn periaatteena on EU:n tietosuojasetus mukaan tietojen minimointi ja käyttötarkoitussidonnaisuus. Edellä mainitussa 1 momentissa käsiteltäisiin terveydentilaa koskevia tietoja myös esimerkiksi vastaanottopalveluiden suunnittelemiseen. Koska terveydentilaa koskevia tietoja käytettäisiin eri käyttötarkoitukseen kuin mitä ne on alun perin kerätty, pitäisi kyseisen lain säännöksen olla tarkkarajaisempi ja täsmällisempi. Pykälästä ei käy myöskään ilmi se, mitä *terveydenhuoltopalveluilla* tarkoitetaan.

Pykälän 3 momentissa on todettu, että *muuta erityisiä henkilötietoryhmiä saa käsitellä, jos tiedon käsittely on asian käsittelyn kannalta välttämätöntä*. Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että momentista ei käy ilmi se, mitä *muilla erityisillä henkilötietoryhmillä* tarkoitetaan eikä myöskään se, mitä tarkoitetaan *asian käsittelyn* kannalta välttämättömällä käsittelyllä.

Esityksen 12 §:ssä esitetään säädettäväksi rekisterinpitäjän tiedonsaantioikeudesta. Pykälästä ei käy ilmi se, mihin tahoon rekisterinpitäjällä viitataan. Onko kysymyksessä esimerkiksi joku yhteisrekisterinpitäjästä?

12 §:n 2 momentin 6 kohdassa on säädetty tiedonsaantioikeudesta kunnan sosiaaliviranomaiselta. Kyseisen kohdan mukaan *rekisterinpitäjällä olisi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtäviensä suorittamista varten tarpeellisia tietoja: kunnan sosiaaliviranomaiselta tiedot muiden kuin oleskelulupaa hakevien henkilöiden rekisteritiedoista kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi (kohta6).*

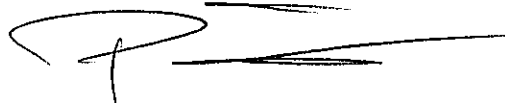
Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että edellä mainitusta säännöksestä ei käy ilmi mikä taho toimisi rekisterinpitäjänä toisin sanoen mikä olisi se taho, jolle tietoja pitäisi luovuttaa. Myöskään luovutettavaa tietoa ei ole määritelty riittävän tarkalla tasolla.

Sosiaali- ja terveysministeriö korostaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen luovutuksissa on noudatettava samoja periaatteita kuin sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevassa lainsäädännössä säädetään. Sosiaali- ja terveydenhuollossa potilas- ja asiakastietojen käsittelyä ja luovutusta on säännelty muun muassa laissa potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) ja vastaavasti sosiaalihuollon asiakasta koskevaa tietojen käsittelyä ja luovutusta on säännelty laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000).

Pykälien yksityiskohtaisissa perusteluissa on mainittu, että *tieto olisi oikeus saada myös teknisen käyttöyhteyden välityksellä tai tietojoukkona siten kuin rekisterinpitäjän kanssa asiasta tarkemmin sovitaan.*

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa teknisen käyttöyhteyden osalta, että se tulisi olla suojattua sosiaali- ja terveystietojen arkaluonteisuuden vuoksi.

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

Erityisasiantuntija

Marja Penttilä

